

Posebna sjednica Vlade na temu obaveza iz Evropske agende

16. februar 2018.

Ivica Stanković, vrhovni državni tužilac

Poštovani predsjedniče Vlade,

Uvažene dame i gospodo,

Svjesni značaja realizacije aktivnosti koje vode ka ispunjenju privremenih mjerila u poglavlju 23 i 24, državnotužilačka organizacija u proteklom periodu sprovela je i pokrenula brojne aktivnosti koje direktno ili indirektno doprinose realizaciji srednjeročnih ciljeva iz evrointegracione agende.

Imajući u vidu vrijeme koje mi stoji na raspolaganju, dozvolite mi da predstavim neke od najznačajnijih aktivnosti i rezultata Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta.

Podsjetiću da je Tužilački savjet u potpunosti implementirao odredbe novog Zakona o Državnom tužilaštvu, kako u pogledu uspostavljanja Sekretarijata Tužilačkog savjeta i donošenja podzakonskih akata potrebnih za primjenu ovog zakona, tako i u pogledu izbora, napredovanja i trajnog dobrovoljnog premještanja državnih tužilaca.

Sekretarijat Tužilačkog savjeta dobio je nove prostorije za rad, čime je realizovana obaveza u pogledu jačanja prostornih kapaciteta Sekretarijata. Zaposleni u Sekretarijatu kontinuirano pohađaju obuke čime se doprinosi jačanju administrativnih kapaciteta Sekretarijata.

Jačanju administrativnih kapaciteta Sekretarijata Tužilačkog savjeta prilazi se sistematično i u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima. Dinamika popunjavanja slobodnih radnih mjesta koja su predviđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Tužilačkog savjeta, prikazana je i u Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018-2020.godine (I kvartal 2018. godine planirani postupci zapošljavanja).

Ukazao bih da je u pogledu transparentnosti rada Tužilačkog savjeta, na web stranici Državnog tužilaštva objavljuju se najave za zakazane sjednice, dnevni red i saopštenja za javnost nakon održanih sjednica. Takođe, u prethodnom periodu sjednicama Tužilačkog savjeta prisustvovali su predstavnici nevladine organizacije. Obrazložene odluke objavljuju se na web stranici Državnog tužilaštva.

Tužilački savjet je izmijenio Plan slobodnih tužilačkih mjesta na osnovu kojeg je raspisan javni oglas za izbor kandidata za državne tužioce u osnovnim državnim tužilaštvima u Crnoj Gori, tzv. nacionalni javni oglas. Po ovom javnom oglasu, Tužilački savjet je izabrao kandidate za državne tužioce i uputio ih na obuku u Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici. Prilikom izbora Savjet je sproveo zakonsku proceduru u pogledu obrazovanja Komisije za testiranje, pisanog testiranja kandidata i obavljanja intervjua sa kandidatima u skladu sa Smjernicama za obavljanje intervjua, te konačno izabrao kandidate na osnovu utvrđene rang liste. U prethodnom periodu izabrana su 3 državna tužioca iz osnovnih državnih tužilaštava u hijerarhijski više državno tužilaštvo, tj. Tužilački savjet implementirao je zakonske odredbe u pogledu napredovanja, odnosno profesionalne evaluacije rada državnih tužilaca. Takođe, sproveden je postupak ocjenjivanja državnih tužilaca koji su prvi put izabrani za državne tužioce, odnosno implementirane su odredbe Zakona o ocjenjivanju kojima je propisano da se državni tužioci koji se biraju prvi put na mandat od 4 godine, ocjenjuju nakon 2 godine.

Radi sprovođenja ove procedure, Vijeća za ocjenjivanje i Komisija za ocjenjivanje ostvarile su svoje zakonske nadležnosti. U pogledu disciplinske odgovornosti nosilaca tužilačke funkcije zakonom je propisano formiranje specijalizovanih tijela (Disciplinski tužilac i Disciplinsko vijeće).

U 2017. godini u pogledu disciplinske odgovornosti nosilaca tužilačke funkcije okončan je jedan disciplinski postupak protiv državnog tužioca zbog težeg disciplinskog prekršaja koji se odnosi na nedostavljanje podataka o imovini i prihodima u skladu sa propisima kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa i državnom tužiocu izrečena je disciplinska sankcija novčana kazna u visini od 20% od zarade državnog tužioca u trajanju od 3 mjeseca (ovaj disciplinski postupak može se vezati za privremeno mjerilo 11 kojim je predviđeno da Crna Gora obezbjeđuje inicijalni bilans ostvarenih rezultata tako što se imovina koju nosioci pravosudne funkcije prijavljuju, valjano provjerava i sprovode se sankcije u slučaju neslaganja).

Takođe, početkom ove godine podnijeta su dva predloga, takođe za vođenje disciplinskog postupka zbog disciplinskog prekršaja isto u vezi nedostavljanja ovih podataka protiv dva rukovodioca državnih tužilaštava.

Podsjetiću vas da je mandat prethodnog Tužilačkog savjeta istekao krajem januara 2018. godine i da je Predsjednik Crne Gore proglasio novi sastav Tužilačkog savjeta iz reda državnih tužilaca i zaposlenih u Ministarstvu pravde, dok je postupak za izbor članova Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika, a po ponovljenom javnom pozivu, u skupštinskoj proceduri.

Postojeći saziv nepotpunog Tužilačkog savjeta izabrao je potrebnom većinom novog Disciplinskog tužioca, međutim nemoguće je obrazovati Komisije Tužilačkog savjeta u čijem sastavu su i ugledni pravници, a čiji sastav je propisan Zakonom o Državnom tužilaštvu. Dakle, u ovom trenutku nemoguće je vršiti izbor državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava i sprovoditi postupke utvrđivanja njihove disciplinske odgovornosti.

Napominjem, da je Tužilački savjet raspisao javni oglas za izbor rukovodioca državnog tužilaštva u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, međutim zbog prethodno iznijetih razloga nije moguće sprovesti postupak izbora do kraja.

Ovim povodom obratio sam se predsjedniku Skupštine Crne Gore, i upoznao ga da je trenutno blokirao rad Tužilačkog savjeta, i podsjetio ga da je neophodno u najkraćem roku izabrati članove Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Kada je u pitanju nekažnjivost ratnih zločina Vrhovno državno tužilaštvo korisnik je projekta UNDP - „Unapređivanje regionalne saradnje u procesuiranju ratnih zločina i potrazi za nestalim licima“, koji ima za cilj jačanje vladavine prava i borba protiv nekažnjivosti za ratne zločine i druga teška krivična djela, naročito ona sa transnacionalnim efektima, putem efikasne regionalne saradnje između tužilaštava i institucija za traženje nestalih osoba. U ovom regionalnom projektu učestvuju i tužilaštva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, i njime se nastoji unaprijediti saradnja u procesuiranju ratnih zločina, i potraga za nestalim licima iz oružanog sukoba sa početka 1990-ih godina. U okviru ovog projekta održavaju se konsultativni sastanci.

Kada je u pitanju borba protiv korupcije i organizovanog kriminala jačanje kapaciteta Specijalnog državnog tužilaštva bio je jedan od preduslova za postizanje bilansa rezultata u gonjenju učinilaca krivičnih djela koja su u nadležnosti ovog državnog tužilaštva.

U Specijalnom državnom tužilaštvu tužilačku funkciju vrši 10 specijalnih tužilaca, i ovaj broj tužilaca je utvrđen Odlukom o broju državnih tužilaca. Takođe, jedan državni tužilac upućen je na rad u Specijalno državno tužilaštvo. Tužilački savjet donio je Odluku o povećanju broja specijalnih tužilaca,

kako bi se rad ovog tužilaštva nesmetano odvijao. Takođe, kontinuirano se preduzimaju aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta Specijalnog tužilaštva.

Kada je u pitanju vođenje finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, Vrhovni državni tužilac dao je uputstvo svim rukovodiocima državnih tužilaštava koje se odnosi na implementaciju Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, kojim je propisano kada državni tužilac može pokrenuti finansijsku istragu, kao i uslovi i način oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Takođe, radi efikasne primjene Zakona značajno je unapredjenje vještine vođenja finansijskih istraga, i iste treba voditi na sistematičan način.

Ovakav pristup i rad podrazumijeva funkcionalnu saradnju sa nadležnim organima i institucijama koje vode evidenciju o imovini svakog fizičkog i pravnog lica (Uprava za nekretnine, Poreska uprava, finansijske institucije, i drugi državni organi odnosno organi državne uprave).

U kontinuitetu se organizuju obuke državnih tužilaca na temu pokretanja i vođenja finansijskih istraga, odnosno implementacije Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Pravosudna saradnja u borbi protiv organizovanog kriminala i drugih teških oblika kriminala je nužnost. Kao što ste upoznati počela je implementacija Sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurojust-a, i stvoreni su uslovi za unaprjeđenje saradnje u oblasti pravosuđa sa državama članicama Evropske unije i drugim državama koje su zaključile slične sporazume sa Eurojust-om. Takođe, zaključenjem ovog Sporazuma unapređuje se integracija Crne Gore u institucionalnu strukturu Evropske unije. Počela je implementacije Zakona o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurojust-a, kojim je propisano da je nadležni organ Crne Gore za izvršenje ovog Sporazuma Državno tužilaštvo. Sjednica Vrhovnog državnog tužilaštva u septembru prošle godine imenovala je državnog tužioca za vezu sa Eurojustom, iz čega proizilazi da je Državno tužilaštvo još jednom pokazalo spremnost na kontinuirano preduzimanje konkretnih radnji usmjerenih na suzbijanje i borbu protiv kriminala.

Govoreći o temeljnim pravima, ukazujem da su medijske slobode jedno od ključnih pitanja u procesu evropskih integracija. Zaštita novinara i njihove imovine kroz represivne mjere, za tužilaštvo je i dalje prioritet.

Ukazao bih da sam upoznat sa saopštenjem za javnost nakon sjednice Vlade od prošlog četvrtka, a u vezi intenziviranja aktivnosti u predmetima napada na medije. Razmotrićemo Izvještaj Vladine Komisije za medije. Napominjem, da ukoliko preduzete mjere od strane nadležnih organa, u konkretnom slučaju Tužilaštva i Uprave policije, ne rezultiraju otkrivanjem krivičnih djela i njihovih učinilaca, državni tužioci ne mogu ostvariti osnovnu nadležnost, a to je gonjenje učinilaca krivičnih djela.

Takođe, Delegacija Komiteta Savjeta Evrope za sprečavanje mučenja i nehumanog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja boravila je u radnoj posjeti u Crnoj Gori, prilikom čega su državni tužioci imali priliku da predstave rezultate rada i postupanja u vezi sa preporukama koje se odnose i na sprovođenje istraga po prijavama zbog prekoračenja policijskih ovlašćenja i nezakonite upotrebe sredstava prinude u policijskim prostorijama, kao i na sprovođenje efektivnih istraga na osnovu prijave o zlostavljanju u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Koliko sam upoznat izvještaj povodom ove posjete očekuje se u martu mjesecu.

Predsjedniče Vlade,

Dame i gospodo,

Na osnovu izloženog, cijenim da su Državno tužilaštvo i Tužilački savjet u prethodnom periodu intenzivirali aktivnosti koje su usmjerene na ispunjenje privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24.

Međutim, svjesni smo činjenice da je za ispunjenje pojedinih privremenih mjerila, čije ispunjenje ima za cilj jačanje vladavine prava u Crnoj Gori, neophodna međuinstitucionalna saradnja.

Stoga pozitivni i vidljivi rezultati jednog državnog organa bez korelacije sa drugim državnim organima ne mogu dovesti do krajnjeg rezultata, a to je zatvaranje privremenih mjerila.